

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาชาวมอญเกาะเกร็ด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีลำดับขั้นตอนดังนี้

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อสำรวจแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาความต้องการแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด ในการจัดการเรียนการสอน ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อศึกษา ความพร้อม ของสถานประกอบการงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ บุคคล 4 กลุ่ม คือ

1. ผู้ประกอบการงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาชาวมอญเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 19 คน
2. ผู้บริหารโรงเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 22 คน
3. ครูผู้สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 25 คน
4. นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1,084 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ในส่วนของสถานประกอบการงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาชาวมอญเกาะเกร็ด ผู้บริหารโรงเรียนช่วงชั้นที่ 3 ครูผู้สอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ศึกษาจากประชากรทั้งหมด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) จากโรงเรียนวัดปรมย์ยิกาวาส (แสนสวัสดิ์วิทยาการ) อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 70 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสำรวจสถานประกอบการงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญ เกาะเกร็ด และความพร้อมในการจัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสถานประกอบการหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมของสถานประกอบการหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด ในการจัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ด้านสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านการจัดการ ด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert) คือ ระดับความพร้อมในเป็นแหล่งการเรียนรู้มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ความพร้อมมากที่สุด ได้ 5 คะแนน

ความพร้อมมากได้ 4 คะแนน

ความพร้อมปานกลางได้ 3 คะแนน

ความพร้อมน้อย ได้ 2 คะแนน

ความพร้อมน้อยที่สุดได้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพร้อมในประเด็นต่าง ๆ ของแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาชาวมอญเกาะเกร็ด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (check-list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องการแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ (Likert) คือ ระดับความต้องการมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 10 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ความต้องการมากที่สุดได้ 5 คะแนน

ความต้องการมากได้	4 คะแนน
ความต้องการปานกลางได้	3 คะแนน
ความต้องการน้อยได้	2 คะแนน
ความต้องการน้อยที่สุดได้	1 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอนี้เพิ่มเติม เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสำรวจสถานประกอบการงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด และความพร้อมในการจัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัว และหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงสถานประกอบการงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสำรวจ ความพร้อม ของสถานประกอบการ หนังสือขอความร่วมมือ ตามข้อ 1 ส่งถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบไม่มีโครงสร้างเพิ่มเติม
3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากสถานประกอบการ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจนับและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาชาวมอญเกาะเกร็ด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัว และหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้บริหารโรงเรียน ช่วงชั้นที่ 3 ในอำเภอปากเกร็ด ที่เป็นโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ส่งถึงผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอให้ทางโรงเรียนเก็บแบบสอบถามจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างคืนให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยจะไปรับแบบสอบถามคืนจากอาจารย์ที่ปรึกษาของนักเรียนด้วยตนเอง

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจนับและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามมาเป็นที่ยอมรับแล้วผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่และค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับ

2.1 แบบสอบถามฉบับที่ 1 แบบสำรวจผู้ประกอบการงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด และความพร้อมในการจัดเป็นแหล่งการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย (μ) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยถือเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 111)

ค่าเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายถึง มีความพร้อมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50-4.49	หมายถึง มีความพร้อม มาก
ค่าเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายถึง มีความพร้อมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายถึง มีความพร้อมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายถึง มีความพร้อมน้อยที่สุด

2.2 ฉบับที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาชาวมอญเกาะเกร็ด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยถือเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 111)

ค่าเฉลี่ย	4.50-5.00	หมายถึง มีความต้องการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50-4.49	หมายถึง มีความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย	2.50-3.49	หมายถึง มีความต้องการปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50-2.49	หมายถึง มีความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.49	หมายถึง มีความต้องการน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาชาวมอญเกาะเกร็ด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. การสำรวจแหล่งเรียนรู้งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 36.84 เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.16 ส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ยตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 36.84 การศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 42.11 ประสบการณ์ในการดำเนินงาน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 52.63 และผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นทั้งผู้ผลิตและผู้จำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 63.16

2. การศึกษาความต้องการแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด ในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

2.1 ความต้องการของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมมีระดับความต้องการมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ได้ดังนี้ ด้านสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านบุคลากร และ ในด้านการจัดการ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

2.1.1 ด้านสถานที่ การเรียนรู้งานเครื่องปั้นดินเผาควรมีการนำนักเรียนไปศึกษาจากแหล่งการผลิตโดยตรง

2.1.2 ด้านวัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนควรมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการทำเครื่องปั้นดินเผา มาให้นักเรียนได้ทดลองฝึกปฏิบัติ และควรมีการประสานงานกับแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าไปเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจากวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ผลิต

2.1.3 ด้านบุคลากร โรงเรียนควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความรู้ และความสามารถด้านการทำเครื่องปั้นดินเผา มาให้ความรู้แก่นักเรียน เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทำเครื่องปั้นดินเผา มีความรู้ความสามารถในการที่จะถ่ายทอดความรู้และเรื่องราวความเป็นมาของการทำเครื่องปั้นดินเผาของชาวเกาะเกร็ดได้

2.1.4 ด้านการจัดการ โรงเรียนควรจัดให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับ การทำเครื่องปั้นดินเผาภายในชุมชนเกาะเกร็ด โดยการนำนักเรียนไปเรียนรู้ขั้นตอนและรูปแบบการทำเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวเกาะเกร็ด

2.2 ความต้องการของครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในภาพรวมมีระดับความต้องการมาก โดยเรียงลำดับ ได้ดังนี้ ด้านสถานที่ ด้านบุคลากร ด้านวัสดุอุปกรณ์ และ ด้านการจัดการ

2.2.1 ด้านสถานที่ การเรียนรู้งานเครื่องปั้นดินเผาควรมีการนำนักเรียนไปศึกษาจากแหล่งการผลิตโดยตรง

2.2.2 ด้านบุคลากร โรงเรียนควรมีปัญหาท้องถิ่นที่มีความรู้ และความสามารถด้านการทำเครื่องปั้นดินเผาให้ความรู้แก่นักเรียน โดยให้มีประสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่นในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดเวลาให้ผู้เรียนได้ไปศึกษาในแต่ละเนื้อหอย่างชัดเจน

2.2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนควรมีการประสานงาน กับแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผา เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเข้าไปเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจากวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ผลิต

2.2.4 ด้านการจัดการ โรงเรียนควรมีการนำนักเรียนไปเรียนรู้ขั้นตอนและรูปแบบการทำเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวเกาะเกร็ด โดยจัดให้มีหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำเครื่องปั้นดินเผาของชาวมอญเกาะเกร็ด เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ในเรื่องนี้

2.3 ความต้องการของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในภาพรวมมีระดับความต้องการมาก โดยเรียงลำดับ ได้ดังนี้ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านสถานที่ ด้านการจัดการ และด้านบุคลากร

2.3.1 ด้านวัสดุอุปกรณ์ โรงเรียนควรมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการทำเครื่องปั้นดินเผา มาให้นักเรียนได้ทดลองฝึกปฏิบัติ

2.3.2 ด้านสถานที่ การเรียนรู้งานเครื่องปั้นดินเผาควรมีการนำนักเรียนไปศึกษาจากแหล่งการผลิตโดยตรง

2.3.3 ด้านการจัดการ โรงเรียนควรมีการนำนักเรียนไปเรียนรู้ขั้นตอนและรูปแบบการทำเครื่องปั้นดินเผาที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวเกาะเกร็ด

2.3.4 ด้านบุคลากร โรงเรียนควรมีปัญหาท้องถิ่น ที่มีความรู้ความสามารถด้านการทำเครื่องปั้นดินเผาให้ความรู้แก่นักเรียน

3. การศึกษาความพร้อม ของสถานประกอบการงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมมีความพร้อมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพร้อมระดับมาก ในด้านสถานที่ ด้านบุคลากร และความพร้อมในระดับปานกลางในด้านการจัดการ และด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

3.1 ด้านสถานที่ สถานประกอบการมีความยินดีและพอใจ หากโรงเรียนนำนักเรียนไปศึกษาแหล่งผลิตเครื่องปั้นดินเผา

3.2 ด้านบุคลากร มียินดีและพอใจให้ความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผาให้กับนักเรียนที่เข้าไปศึกษาหาความรู้ และมีความสามารถในการ

การถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผาให้กับนักเรียนที่ไปศึกษาเรียนรู้กับได้อย่างเป็นรูปแบบขั้นตอน

3.3 ด้านการจัดการ มีความพร้อมที่จะร่วมในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ของโรงเรียน เรื่อง การทำเครื่องปั้นดินเผา และเมื่อโรงเรียนนำนักเรียนมาศึกษาเรียนรู้การทำเครื่องปั้นดินเผา ก็สามารถให้ความรู้แก่ผู้เรียนอย่างเป็นขั้นตอนได้

3.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์ วัสดุและอุปกรณ์ในการทำเครื่องปั้นดินเผาที่ท่านมีอยู่มีเพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่เข้าไปศึกษาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาชาวมอญเกาะเกร็ด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า

1. การสำรวจแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา และความพร้อม ของสถานประกอบการงานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี นั้น มีสถานประกอบการที่สามารถนำมาเป็นแหล่งเรียนรู้งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด ได้ทั้งสิ้น จำนวน 12 แห่ง ผลิตภัณฑ์งานหัตถกรรมส่วนใหญ่จะเป็นประเภทเครื่องใช้ และเครื่องประดับตกแต่งขนาดเล็ก รวมถึงงานหัตถกรรมที่เป็นงานฝีมือประเภทของที่ระลึก เช่น โถง อ่าง ชุบน้ำชา กระปุก เตาน้ำมันหอม โคมไฟ หม้อน้ำลายวิจิตร โดยเน้นที่การแกะสลักกลดลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวเกาะเกร็ด การผลิตส่วนใหญ่แล้วจะใช้แรงงานของคนในครัวเรือน เพราะเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายในร้านค้าของตนเอง หรือส่งให้กับศูนย์หัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาของหมู่บ้าน จะมีสถานประกอบการที่นำมาเป็นแหล่งเรียนรู้ได้นั้นมีจำนวนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ อรุณรุ่ง บุญชนันตพงษ์ และคณะ (2548, บทคัดย่อ) ได้จัดทำโครงการวิจัยและพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาอาชีพเครื่องปั้นดินเผา ชุมชนเกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้กล่าวไว้ว่า ช่างปั้นและช่างแกะสลักฝีมือดีที่สามารถขึ้นรูปโถง อ่าง และแกะสลักลายวิจิตรได้นั้นส่วนมากถึงแก่กรรมไปแล้วเหลือเพียงผู้สูงอายุที่เป็นภูมิปัญญา หรือปราชญ์ชาวบ้านในการถ่ายทอดความรู้และบอกเล่าความเป็นมาเพียงไม่กี่คน ทำให้ขาดช่างฝีมือที่เชี่ยวชาญ และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่มีผู้สืบทอดวัฒนธรรมดังกล่าว กอปรด้วยกระบวนการผลิตต้องประสบกับปัญหาหลายประการ เช่น แหล่งวัตถุดิบน้อยลง สถานที่ตั้งเตาเผาไม่มีบริเวณจำกัด ขาดช่างฝีมือในการปั้นและแกะสลัก ผลงานวิจัยของ อธิคม บัณฑาคม (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการถ่ายทอดภูมิปัญญาของชุมชนเกาะเกร็ดในการผลิตเครื่องปั้นดินเผา ที่ว่าในปัจจุบันนั้นการหาบุคคลที่จะมาเรียนรู้และสืบทอดความรู้ในด้านเครื่องปั้นดินเผา นับว่าหายากเต็มที ไม่ว่าจะเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนเกาะเกร็ดหรือบุคคลที่อาศัยอยู่นอกชุมชนเกาะเกร็ดนั้น ไม่มีความต้องการที่จะเรียนรู้และสืบทอดภูมิ

ปัญหาในการผลิตเครื่องปั้นดินเผาของชุมชนเกาะเกร็ด ที่มีมาเป็นเวลายาวนานหลายช่วงอายุ คน ประกอบกับที่เกาะเกร็ดนั้นไม่มีการถ่ายทอดความรู้ในด้านเครื่องปั้นดินเผา อย่างเป็นจริง เป็นจัง และอย่างเป็นทางการ รวมทั้งไม่มีการรณรงค์และการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีของ เครื่องปั้นดินเผาของชุมชนเกาะเกร็ดสู่คนรุ่นปัจจุบัน และผลงานวิจัยของ ชลิดา รักไกร (2547, บทคัดย่อ) ที่ว่า ชาวแคลนผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น มีเวลาไม่ตรงตามที่โรงเรียนจัดให้ไม่มี ความมั่นใจในความรู้ของตนเอง ด้านวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีไม่ เพียงพอ และงานวิจัยของโรงเรียนชุมชนมาบอำมฤต (2548, บทคัดย่อ) ที่ว่าด้านเวลาในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์และเอกสารความรู้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน แหล่งเรียนรู้ บางแห่งอยู่ห่างไกล ทำให้ต้องเสียเวลาในการเดินทางมาก บางแห่งสถานที่คับแคบไม่สะดวก ต่อการจัดกิจกรรม

2. จากการสำรวจ ความต้องการแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง นั้นจะเห็น ได้ว่ามีความต้องการแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ชาวมอญเกาะเกร็ด ในระดับ มาก ซึ่งสอดคล้องกับ ชลิดา รักไกร (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาและความ ต้องการในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามทัศนะของผู้บริหาร สถานศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ที่ว่ามีความต้องการให้ชุมชน เป็น ศูนย์กลางในการจัดการเรียนการสอน และผลงานวิจัยของ โรงเรียนชุมชนมาบอำมฤต (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยในโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ในเรื่องการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ ด้วยการจัดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญา ท้องถิ่นของโรงเรียน ความคิดเห็นของครูผู้สอน นักเรียน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความเห็นด้วยในระดับมากเพราะทำให้นักเรียนได้รับ ความรู้แปลกใหม่ นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง จากผู้มีประสบการณ์ตรงและสามารถนำ ความรู้ตลอดจนทักษะที่ได้รับไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ แล้ว นักเรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ทำให้รักการเรียนรู้ และการ จัดการเรียนรู้ในลักษณะเช่นนี้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องราวของชุมชนและท้องถิ่นของ ตนเอง ส่งผลให้เกิดความรัก ความผูกพัน และหวงแหนท้องถิ่นของตนเอง ตลอดถึงมีความ รับผิดชอบต่อส่วนรวมและมีคุณธรรมจริยธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความภาคภูมิใจที่มีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาให้บุตรหลาน ทำให้เกิดความภูมิใจของ ครูผู้สอนและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้ทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้อง ทั้งบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนได้ร่วมกันปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้อย่างเป็น ระบบ จริงจังและต่อเนื่อง ทำให้โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และทำให้ได้รูปแบบการจัดกิจกรรม เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและชุมชน แหล่งเรียนรู้และ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสำคัญ และส่งผลต่อการเรียนรู้ ของนักเรียนเป็นอย่างดี โรงเรียนควรให้ความสำคัญ และจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างหลากหลาย และส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสูงสุด และจากผลงานวิจัยของ ปรียาพร ศรีงาม (2544, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหา และความต้องการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการเรียนการสอน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ว่าการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนด้านการประกอบอาชีพในท้องถิ่น และเทคโนโลยีชาวบ้าน เพราะแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่ควรอนุรักษ์และถ่ายทอดให้คนรุ่นหลัง ซึ่งต้องเตรียมการ โดยการสำรวจแหล่งเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้การบรรยาย การศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติจริงโดยภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นแล้ว ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแหล่งเรียนรู้ งานหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาชาวอมฤเกาเกร็ด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผู้วิจัยขอเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาแหล่งเรียนรู้ โดยแบ่งเป็นข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 สถานศึกษาแต่ละแห่งควรมีการสำรวจและจัดทำข้อมูลแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่อยู่ในท้องถิ่นและตั้งอยู่ในเขตที่โรงเรียนสามารถนำนักเรียนไปศึกษาเรียนรู้ได้อย่างสะดวก และสถานศึกษากับชุมชนควรมีการวางแผนการใช้แหล่งการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ

1.2 สถานศึกษาควรประชาสัมพันธ์และประสานความร่วมมือจาก บุคลากรครู นักเรียน ผู้ปกครอง และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความรู้ ความชำนาญในด้านต่างๆ ให้ความสำคัญของการใช้แหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

1.3 ครูผู้สอนและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรมีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากนี้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนได้ร่วมกันปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ จริงจังและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแหล่งเรียนรู้ด้านอื่นๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของท้องถิ่น และที่ควรนำมาให้นักเรียนได้เข้าไปศึกษาเรียนรู้เพื่อสร้างเจตคติที่ดีให้กับผู้เรียนในทุกระดับชั้น เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งเรียนรู้ของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการผลิตเครื่องปั้นดินเผาชาวมอญเกาะเกร็ด ในโรงเรียนที่อยู่ในเขตตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี